

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

DUS-II.059.17.2023.CG

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek
Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Wojciecha Koniecznego złożone podczas 55. posiedzenia Senatu w dniu 15 grudnia 2022 r. w sprawie braku aktualizacji załączników do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 164), przekazane przy piśmie znak: BPS/043-55-2004/22, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Emerytura pomostowa została przewidziana dla osób wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, określone w art. 3 ust. 1-3 ustawy o emeryturach pomostowych i jej zał. nr 1 i 2.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, za prace w szczególnych warunkach uznano *„prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku”* (wykaz ww. prac określa zał. nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych).

Z kolei, w myśl art. 3 ust. 3 ww. ustawy, za prace o szczególnym charakterze uważa się *„prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się.”* (wykaz tych prac określa zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych).

Wymaga zaznaczenia, że ww. definicje prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze, jak i treść zał. nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, są efektem szczegółowej dyskusji, jaka toczyła się nad projektem ustawy o emeryturach pomostowych w zespołach problemowych ówczesnej Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno- Gospodarczych oraz w trakcie prac parlamentarnych z udziałem ekspertów z zakresu medycyny i ochrony pracy. W ramach tych prac wykorzystano wiele opinii i analiz znanych ośrodków naukowo-badawczych. Ich celem było powstanie optymalnych (kompletnych), opartych na obiektywnych (medycznych) kryteriach, wykazów prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze (stanowiących załączniki do ustawy o emeryturach pomostowych).

Należy zaznaczyć, że ustawa o emeryturach pomostowych była trzykrotnie merytorycznie badana (w tym w zakresie zgodności z Konstytucją definicji zawartych w jej art. 3 ust. 1-3 i kompletności załączników nr 1 i 2) przez Trybunał Konstytucyjny, który orzeczeniami z dnia 16

marca 2010 r., Sygn. akt K 17/09, 25 listopada 2010 r. Sygn. akt K 27/09, oraz 3 marca 2011 r. Sygn. akt K 23/09 orzekł o zgodności tej ustawy z Konstytucją RP.

Niezależnie od powyższych uwag, należy wskazać, że resort rodziny i polityki społecznej, w ramach swojej kompetencji (we współpracy z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy i innymi resortami), monitorował (w związku z kierowanymi do niego wystąpieniami i śledzeniem orzecznictwa sądowego) kwestię kompletności rodzajów prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze uprawniających do uzyskania prawa do emerytury pomostowej.

Takie działanie doprowadziło do rozszerzenia rodzajów prac uprawniających do emerytury pomostowej.

Po pierwsze należy wspomnieć o rodzaju pracy wymienionej w pkt 22 zał. nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, tj. prac wykonywanych przez rybaków morskich. Mianowicie przepisami ustawy z dnia 11 września 2018 r. o pracy na statkach rybackich¹, została rozstrzygnięta kwestia nieobejmowania definicją rybaka morskiego wszystkich członków załogi statku rybackiego. W ustawie tej, obok kompleksowego uregulowania zagadnień związanych z życiem i pracą na statkach rybackich, jak również uprawnień rybaków oraz obowiązków armatorów statków rybackich wobec nich, wprowadzono także rozwiązania dotyczące emerytur pomostowych rybaków morskich. Art. 2 pkt 9 ustawy o pracy na statkach rybackich stanowi, że rybakami są wszyscy członkowie załogi statku rybackiego, z wyjątkiem osób okazjonalnie wykonujących na statku rybackim pracę niezwiązaną z połowem organizmów morskich. W związku z taką definicją rybaka, w ustawie tej przewidziano również regulację odnoszącą się do przepisów zawartych w ustawie o emeryturach pomostowych. Mianowicie, z art. 1 ust. 6 tej ustawy wynika, że prace wykonywane przez rybaków (w takim właśnie szerokim ujęciu) uważa się za prace, o których mowa w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W związku z powyższym, od wejścia w życie ustawy o pracy na statkach rybackich (w dniu 15 listopada 2019 r.), pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do uzyskania prawa do emerytury pomostowej są nie tylko prace związane bezpośrednio z połowem ryb, ale również inne prace wykonywane przez członków załogi statku rybackiego, np. prace wykonywane przez osoby zatrudnione na stanowisku mechanika, czy też kucharza (jeżeli takie osoby są pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy²).

W przepisach przejściowych tej ustawy (art. 78) znalazła się ponadto regulacja z której wynika, że do prac w szczególnych warunkach, o których mowa w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, zostały zaliczone również prace wykonywane do dnia wejścia w życie ustawy o pracy na statkach rybackich przez marynarzy lub rybaków w rozumieniu przepisów dotyczących pracy na morzu, którzy wykonywali prace członków załogi statku rybackiego, w tym prace niezwiązane bezpośrednio z połowem i podlegali z tego tytułu obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Po drugie, w dniu 1 września 2022 r., w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700), zmieniła się treść pkt 21 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, który otrzymał następujące brzmienie:

„Prace nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, ośrodkach szkolno-wychowawczych, okręgowych ośrodkach wychowawczych, schroniskach dla nieletnich

¹ Dz. U. poz. 2197.

² Zob. również art. 2 pkt 8 ustawy o pracy na statkach rybackich, gdzie została zdefiniowana „rybacka umowa o pracę”.

oraz zakładach poprawczych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. poz. 1700).”.

W punkcie tym pojawiła się więc nowa placówka - okręgowy ośrodek wychowawczy oraz inna ustawa³, na podstawie której będą kwalifikowane prace o szczególnym charakterze, wymienione w pkt 21 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Z wyrazami szacunku
z up. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

³ Ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

WYGENEROWANO: 2023-02-17
11:48:01+01:00

WeryfikacjaPodpisu.pl - Usługa zaufania

Elektroniczne Poświadczenie Weryfikacji (EPW)

de3f3bb78f4c78dda1a425333a40980419943f7f0093b22e5c7fd94818cc7c27

identyfikator weryfikacji

ODPOWIEDŹ NA OŚWIADCZENIE.DOCX.XADES

md5: 54d922f061ed592897f45338172ec86d

ODPOWIEDŹ NA OŚWIADCZENIE.DOCX

md5: b9a95154a409cc166a277208ea0315b2

Nazwy uploadowanych plików

1.

Integralność:	Zachowana - podpisane dane nie zostały zmodyfikowane od czasu ich elektronicznego uwierzytelnienia
Podpisujący:	Stanisław Szwed
Rodzaj uwierzytelnienia:	Kwalifikowany podpis elektroniczny
Deklarowany czas złożenia podpisu:	2023-02-16 15:27:32+01:00

2023-02-17 11:47:58+01:00

czas weryfikacji

MADKOM SA (KRS: 0000394954)

Dostawca usług zaufania (art. 3, pkt 19 eIDAS)

Niniejsze poświadczenie w oryginale ma postać elektroniczną. Autentyczność poświadczenia sprawdzisz, podając unikalny identyfikator weryfikacji na <https://WeryfikacjaPodpisu.pl>.